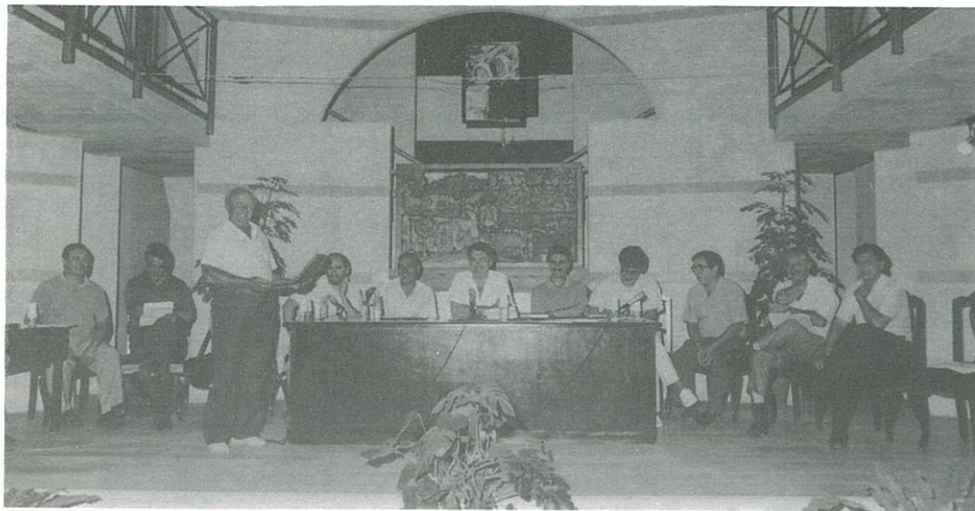

Homenatge de Jubilació al Jardiner d'Ulldecona, Manolo Nadal

El jardiner de l'Ajuntament d'Ulldecona, Manolo Nadal Itarte, recentment jubilat, va rebre ahir del Ple de l'Ajuntament d'Ulldecona l'homenatge, per boca del seu Alcalde però en nom de tot el Consistori, amb motiu de la seva jubilació.

Des que Manolo, com se'l coneix habitualment, es va fer càrrec dels jardins -ara fa uns anys-, el seu treball i també l'interès i estima que ha posat en la seva feina han ajudat molt a que els jardins d'Ulldecona siguin admirats per propis i estranys i

que, fins i tot, els forasters parlen amb admiració dels jardins d'Ulldecona: Plaça de Catalunya, Plaça de l'Estació, Mera de Sales i Ferré, etc.

La seva filla i regidora de l'Ajuntament, Manolita Nadal, li va fer lliurament d'una placa en nom de tot el poble que deia «A Manolo Nadal, primer jardiner d'Ulldecona».

ALTRES TEMES DEL PLE (1 OCTUBRE 1990)

1) Festes locals 1991: Ulldecona i resta Barris: 19 març (S.

Josep) i 18 octubre (S. Lluc). Barri Valentins: 19 març (S. Josep) i 13 juny (S. Antoni).

2) Adjudicació de l'obra «Urbanització de l'Avinguda O'Callaghan» (que va des de la Plaça de Catalunya a les Escoles) i finançada dintre del P.U.O.S. de la Generalitat, a l'Empresa Construccions Luis Batalla.

3) Aprovació del Plec de condicions per al Concurs de l'obra «Construcció d'una Depuradora d'aigües residuals a Ulldecona» finançada per la Junta de Sanjament.

Actuació a Ulldecona de la Secció Muntada de la Guàrdia Urbana de Barcelona

La secció muntada de la Guàrdia Urbana de l'Ajuntament de Barcelona, va tenir un ressonant èxit en les seves actuacions a Ulldecona i Tortosa, que van fer dintre dels actes de les festes majors d'aquestes dues poblacions.

Al carrousel van participar quaranta cavalls, vint-i-quatre muntats per llancers i setze conduïts per la banda de música de la secció. Els cavalls en tot moment van fer allò que els seus genets els van ordenar.

Tothom va quedar encantat amb aquesta actuació, primera que feien a les Terres de l'Ebre, els components de la secció muntada de la Guàrdia Urbana de l'Ajuntament de Barcelona.

La vinguda d'aquesta secció al Baix Ebre i Montsià fou una iniciativa de l'alcalde d'Ulldecona Jaume Antich.

Visitants il·lustres a les Festes Majors d'Ulldecona

Durant els dies de Festes Majors d'Ulldecona diverses personalitats han visitat la Vila, havent excusat -per altra banda- la seva assistència moltes altres per diversos compromisos.

La nit del «Pregó», a més a més del Pregoner Jordi Garcia Candau Director Gral. de RTVE, van assistir el Governador acctal. Antoni Pujol, el Delegat de la Generalitat Josep Maldonado, el representant de la Diputació Josep Panicello, el Coronel de la Base de Reus José Jiménez, i el Tt. Coronel Víctor Fermosel.

El dia del «Ball de Mantons juvenil» ho van fer el Delegat de Treball Modesto Carrión i el de l'INEM Eduard Planells.

Als «Bous de Plaça i Coetada» va participar el Governador Civil Ramon Sánchez.

I, finalment, als «Gegants i Carrosses» va assistir el Governador de Castelló, Adolfo Sánchez.

Col·laboració Creu Roja-Ajuntament d'Ulldecona

La Creu Roja de Tarragona, atenen la petició feta des de l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament d'Ulldecona, col·labora amb l'Ajuntament dintre del «Programa finançat amb el 0,52 % del I.R.P.F.».

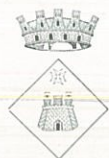
Diumenge 9 setembre és la «Diada de l'Ermita» en la que moltíssima gent d'Ulldecona i d'altres pobles veïns va a l'Ermita de la Pietat a passar el dia, preparant l'Ajuntament 40 paelles per a unes 2.500 persones.

Aquest any s'ha pensat que les persones que reben assistència domiciliària puguin també

participar a la Festa. Feta la petició i aprovada, és la Creu Roja qui amb un microbús especial fa el trasllat de les 16 persones d'Ulldecona i Barris fins a

l'Ermita, permetent així que -precisament- també les persones impedides puguin participar a la Festa de l'Ermita.

Informatiu **ULLDECONA**
de l'Ajuntament

Edita: Ajuntament d'Ulldecona
C/. Major, 49
Director: Jaume Antich Balada
Muntatge: Felipe Delgado Zubiri
Imprimeix: Jordi Dasso
Dipòsit Legal: T-112/90

Informatiu **ULLDECONA**
de l'Ajuntament

Parla el Director

Les Festes Majors de Setembre ja són història. Un gran Pregó de JORDI GARCIA CANDAU que reproduïm íntegrament. I el testimoni gràfic d'unes prou bones Festes... malgrat la pluja.

Però ja estem a punt de començar les Festes de Sant Lluc. Enguany més dies, al caure en dijous. I tornaran els Bous, els Balls i els Actes Culturals i Esportius. I la Missa del Patró. Però, cal destacar l'acte de presentació del "Llibre de receptoria de l'Ajuntament d'Ulldecona (1557-1590)" editat per la Diputació de Tarragona, i que presidirà l'Il·lm. Sr. President de la mateixa Joan Mª Pujals, el dia de Sant Lluc al matí, i del que n'és autora Na Mª Dolors Montero Barrientos.

Però, abans, el diumenge dia 14 la Parròquia i l'Ajuntament -conjuntament- hauran celebrat la Diada en honor de la gent més gran, oferint-los un homenatge que tenen molt merescut.

També es fan ja les VIII Jornades de Teatre d'Ulldecona, organitzades pel C.C.R. amb la col·laboració de l'Ajuntament i La Caixa.

I seguiran després altres activitats musicals, i -potser- una gran representació teatral, en exclusiva per a tota la comarca.

I per Nadal, -possiblement del 22 al 30 de desembre- I Parc Infantil de Nadal a Ulldecona (per cert, el primer i únic que se celebra a les Terres de l'Ebre). S'ha constituït ja el Patronat format per representants de totes les Entitats i Institucions locals.

I algú dirà: Aquest mes no es parla de les obres? Doncs no, i no serà perquè no es faci cap i, a més a més, altres estiguin a punt de començar. El mes vinent en parlarem...

Comissió de Govern 27 d'agost del 1990

APROVACIÓ DEL'ACTA DE LA SESSIÓ ANTERIOR.

S'aprova l'acta anterior lliurada, prèviament, a cadascun dels Grups Polítics Municipals.

LLICÈNCIES URBANÍSTIQUES.

Es van atorgar les següents llicències d'obres:

-Nº 74/90 a Francisco Salas Mariscal a la carretera Tortosa, Km. 1.

-Nº 97/90 a Markus Wild, al c/Major, nº 16 de Sant Joan del Pas.

-Nº 98/90 a Pedro Sans Muñoz, al c/Entença, nº 30.

-Nº 99/90 a José Enrique Girona Vives al c/Goicochea, nº 5, 1r., 1a.

-Nº 100/90 a C.T.N.E., a diversos carrers i camins de la vila i del terme municipal.

-Nº 101/90 a Juan Pascual Roig Rubio, al c/Salvador Vidal, nº 48.

-Nº 102/90 a B.C.V. Inmobiliària, S.L., a la Ptda. Afores, 3 del barri Castell.

-Nº 103/90 a Teresa Bel Ferré al c/Sta. Bàrbara, nº 8.

-Nº 105/90 a Joaquín Beltran Subirats,

al Passeig de l'Estació, nº 41.

-Nº 106/90 a Dolores Nofre Canalda al c/Migdia, nº 9.

-Nº 108/90 a Mª Cinta Rubio Torrent, al c/ Montcada.

-Nº 109/90 a Domingo Raga Nadal, al c/ Pietat, nº 47.

-Nº 110/90 a Maximino Sanz Hernani, al polígon 35, parcel.la 166.

-Nº 111/90 a Teresa Galia Sola, de Sant Joan del Pas, a la Barriada Rajolars, s/n.

-Nº 112/90 a Mª Cinta Torrent Sans, al polígon 57, parcel.la 193.

-Nº 114/90 a Miguel Reverter Sancho al c/ Major, nº 90.

-Nº 115/90 a Agustina Sorlí Bordes, al c/ Sant Antoni, 24.

-Nº 116/90 a FECSA, en diversos indrets del terme municipal.

-Nº 117/90 a Francisca Canalda Sales, al c/ Comte Berenguer, nº 12.

-Nº 118/90 a Manuel Bel Granell, al c/ Calvari, nº 9.

-Nº 119/90 a Angel Garcia Parra, al c/ Jaume I, nº 2.

-Nº 120/90 a Manuel Dueñas Linares, al c/ St. Jaume, nº 13-baixos.

-Nº 121/90 a Josepa Forcadell Queralt, al c/ Major, nº 110.

-Nº 122/90 a Manuel Pineda Villalba, al c/ Major, nº 47.

-Nº 123/90 a Ramon Albesa Segura, al c/ Aragó, nº 23.

-Nº 124/90 a Antonio Fibla Ferré, al c/ Immaculada, nº 24 de Sant Joan del Pas.

CERTIFICACIÓ D'OBRA: PASSEIG JUNT AL RIU SÈNIA, AL BARRI CASTELL.

La Comissió de Govern, aprova la certificació d'obres lliurada per l'Arquitecte Municipal de l'obra: "acondicionament d'un passeig junt al riu Sénia, al Castell".

- Import: 1.317.840 ptes.

PRÒRROGA DE LLICÈNCIES URBANÍSTIQUES.

S'aprova la següent pròrroga per un any:

-Nº 99/89 a Manuel Beltran Bel, al c/Galícia, nº 24.

JUTJAT DE PAU - REGISTRE CIVIL

Horari: de 18 a 19 hores.

AUDIÈNCIES SRA. JUTGESA: dimarts i dijous.

SECRETARI: dilluns a divendres.

NEIXEMENTS

Gemma Querol i Doménech, 31 de juliol; Antoni-Manel Muñoz i Borràs, 16 d'agost; Àngela Baron i Villalba, 22 d'agost; Raül Najas i Martí, 23 d'agost; Cristina Esteve i Serra, 28 d'agost.

MATRIMONIS

Miguel Cana i Segura amb M. Cinta Gracia i Ferré, 4 agost; Pedro Martínez i Llerena amb M. José Lanzas i Pérez, 18 agost; Carlos Mendoza i Saavedra amb M. del Pilar Ferré i Itarte, 25 agost.

DEFUNCIONS

Maria Agustina Vidal i Ferré, 7 agost, 84 anys.- Luisa Castell i Borja, 9 agost, 84 a.- José-Jaime Callarisa i Ferré, 15 agost, 77 a.- Joaquín-Francisco Pla i Albert, 23 agost, 27 a.- Francisco Castell i Borja, 23 agost, 88 a.

III TROBADA DE GEGANTS 8 setembre 1990

Caps-grossos d'Alcanar. Caps-grossos i gegants de Vinaròs. Gegants i Grallers d'El Pere-lló.

Gegants de Mora la Nova. Gegants de Falset. Gegants de Móra d'Ebre. Gegants de Santa Bàrbara. Gegants de Sant Carles de la Ràpita. Gegants d'Amposta.

Gegants de Roquetes. Gegants de La Sénia. Gegants de Cornudella. Gegants de Riudoms. Gegants i Grallers de Reus. Gegants d'Ulldecona.

BALLS DE MANTONS

GRANS: 3 setembre 1990 118 parelles

JUVENIL: 6 setembre 1990 80 parelles

INFANTIL: 7 setembre 1990 160 parelles

DESFILADA DE CARROSSES: 8 setembre 1990

Banda Base Aèria de Reus. 1. Carrossa Germandat Loreto. 2. Carrossa Centre Excursionista. 3. Carrossa Centre Cultural i Recreatiu. 4. Carrossa Club Escacs. 5. Carrossa Barri Castell. 6. Carrossa Associació Jubilats. Banda de Música de Vinaròs. 7. Carrossa Penya Ciclista. 8. Carrossa La Passió.

9. Carrossa Societat Caçadors. 10. Carrossa Club Sant Lluc. 11. Carrossa Club Sant Lluc. 12. Carrossa Futbol-Sala. Banda de Música de Godall. 13. Carrossa Els Valentins. 14. Carrossa Centre Cultural i Recreatiu. 15. Carrossa L'Esplai. 16. Carrossa Club Joventut. 17. Carrossa Orfeo. 18. Carrossa Penya Barcelonista. 19. Carrossa Penya Barcelonista. 20. Carrossa Reina i Pubilles. Banda de Música de Ulldecona.

Paraules de l'Alcalde d'Ulldecona, la nit del Pregó

Reina i Pubilles de les Festes Majors d'Ulldecona 1990.

Excms. Srs. Jordi Garcia Candau, Director General de l'Ens Públic R.T.V.E.

Governador en funcions, Antoni Pujol i esposa.

Delegat del Govern de la Generalitat, Josep Maldonado. Representant de la Diputació de Tarragona, Josep Panicello i esposa.

Coronel de la Base Aèria de Reus, José Jiménez i esposa.

Tinent Coronel Cap del batalló Badajoz, Víctor Femosel i esposa.

Director de Ràdio Nacional a Tarragona, Tortosa i Ulldecona. Alfonso Costa, artista autor del magnífic cartell de la nostra Festa.

Companys membres del Consistori.

Autoritats locals.

Alcaldes de Barri.

Representants de les Entitats locals.

Estimades i estimats tots: ulldeconencs i visitants que ens acompanyeu.

Comencen oficialment amb aquest acte les Festes Majors d'Ulldecona 1990. Però de fet, anit i avui tot el dia -amb

alguns problemes per la pluja- s'han anat ja fent els actes programats: culturals, esportius, festius...

Però, avui, és aquest acte (el Pregó) l'acte més esperat -i no sols per les Pubilles, tal com elles mateixes diuen a l'Informatiu, sinó que- jo diria que per tots natros. En una paraula, és com una mena de "dia D", "dia Desitjat", que tots esperem amb moltes ganes. I a aquest acte el segueixen tot un seguit d'activitats -populars, la majoria- organitzades per les Entitats locals i Barris, Comissió de Festes, veïns i Ajuntament. I tothom pot triar, perquè l'oferta és variada.

Però tornem a l'acte, perquè ara és l'hora d'escoltar el nostre Pregoner: Sr. Jordi Garcia Candau.

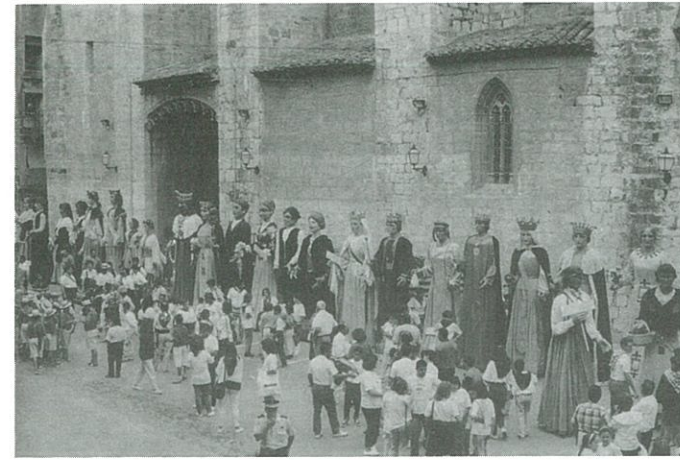
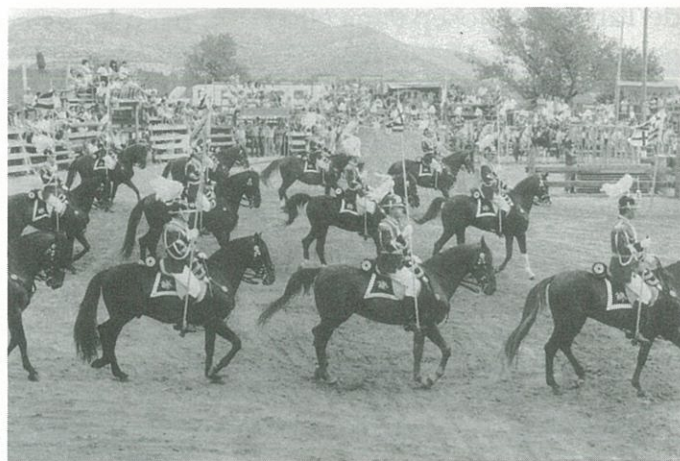
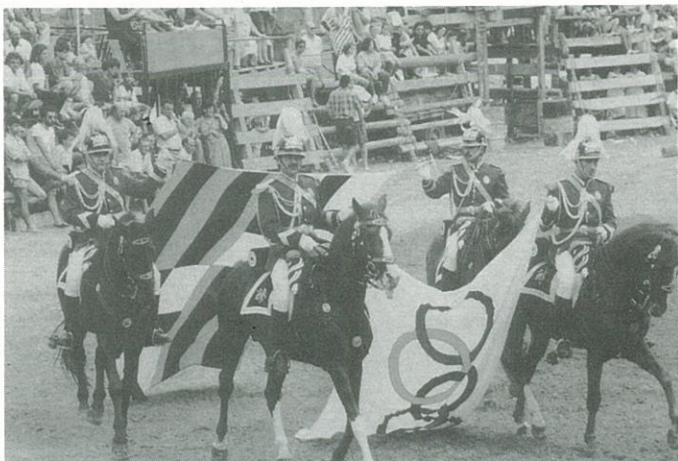
De fet, ell no necessita presentació. (Dien-ho vulgarment) és el qui mana més a la Tele (TV-1 i TV-2) i a Ràdio Nacional.

Periodista de professió i advocat, és funcionari per oposició de Ràdio Nacional, on va adquirir notorietat al ser corresponsal del judici del 23-F. Després, Director de Ràdio Cadena. Posteriorment, membre del Consell d'Administració de R.T.V.E., i a primers d'enguany va ser nomenat Director General.

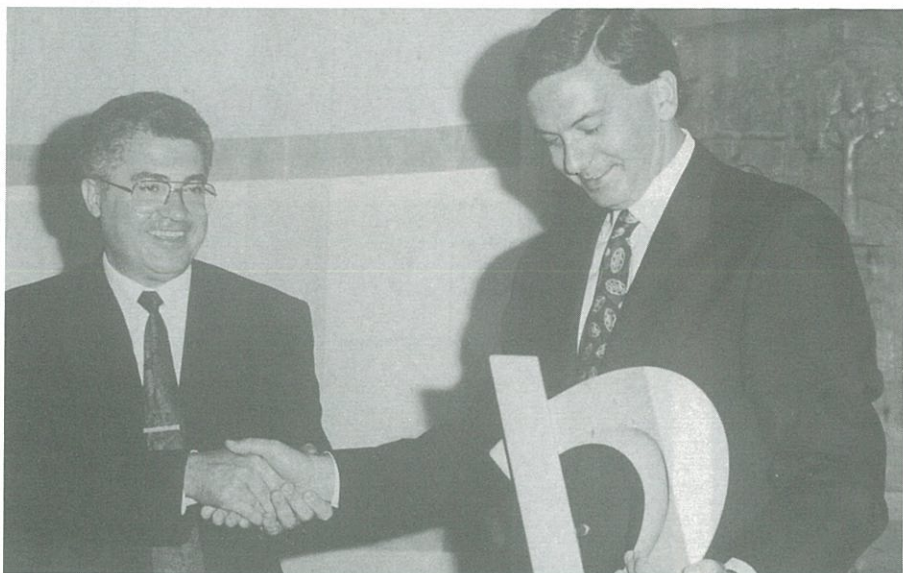
Nascut a Vila-real (on viuen els seus pares, aquí presents també) coneix les nostres terres i també Ulldecona, on havia estat en diverses ocasions, entre d'altres, la nit del Pregó del President del Congrés, Gregorio Peces Barba.

Avui li ha tocat a ell. És un gran honor per a natros, per a tot el poble d'Ulldecona, que ell segueix avui el nostre Pregoner.

Jordi Garcia Candau té la paraula!

Pregó de la Festa Major d'Uldecona per l'Excm. Sr. Jordi Garcia Candau, Director General de R.T.V.E.

**Excel·lentíssims
i Il·lustríssims Senyors,
Reina de les Festes Majors
i Pubilles,
Amigues i amics d'Uldecona,**

M'he de permetre començar amb una confessió i un testimoni de plaer. La confessió és que em sento en la meua terra. El testimoni de plaer, donar-vos les gràcies per la vostra invitació.

Dir avui aquí que em sento en la meua terra no és una exageració de la cortesia. Molts i molt fermes són els llaços que uneixen aquest extrem sud de Tarragona amb la meua terra castellonenca.

Aquesta terra altiva, dura, bella, explosiva en colors i en fe, laboriosa, creadora, està molt a prop del meu cor i considere just començar les meves paraules amb aquesta confessió que m'omple de goig.

No és menys oportú el meu testimoni de gratitud. Cervantes va escriure que la gratitud ha de considerar-se un plaer, tant per a qui la rep com per a qui la proclama. Permeteu-me, amics d'Uldecona, que exercesca aquest plaer de la gratitud per la vostra invitació a venir a pregonar les Festes de la **PIETAT**, la vostra Patrona.

Si hom vol pregonar cal que existeixi una carta relació, una complicitat entre el pregoner i el públic que l'escolta. Relació i responsabilitat, a més a més, perquè em pregunto ¿Què cal pregonar avui aquí al davant vostre? ¿Què cal proclamar? Ens reunim, sí, per tal de celebrar el goig d'una festa que comença, però ¿Haig d'insistir en els vostres bous, en les seves distintes varietats? ¿Insistiré més en el bou embolat, en els bous de plaça, en l'entrada, en la «tancada»? ¿Hauré de parlar, sobretot, del ball de mantons, la vostra jota típica, i d'aqueix raïm de parelles grans, jovenívoles i infantils? ¿Seria just centrar el meu discurs en el dia de l'Ermita?

Pregonar és, d'acord amb la definició del diccionari, l'acció de «publicar o de fer notòria en veu alta una cosa per tal que siga coneguda de tots», o «publicar allò que estava ocult».

Seria ingenuïtat –diria que supèrbia– per part meua, intentar fer notori davant vostre el significat de la vostra Festa Major. Tampoc seria menys agosarat pensar que cal pregonar aquí les vostres Festes perquè estan amagades. Ni cal, amics d'Uldecona, que jo us anuncie açò que tan bé coneixeu i fruiu: el vostre tarannà, les belleses de la vostra ciutat, la vostra història plena de glòries i de treball que porteu darrera, la gràcia de les vostres dones (representada aquí de manera tan bella per les vostres pubilles i la Reina) i, finalment, la fortalesa i el valor dels vostres avantpassats i la multifacètica lliçó de vida dels vostres paisatges.

Una festa és popular i aconseguix arrelar només si el poble l'accepta, la fa seva. Per més que algú s'entestés a implantar-la, la festa moriria, esdevindria pura cendra, si no aconseguia connectar amb la seva gent i ser l'ànima del poble al qual havia de servir. Açò ha ocorregut amb festes artificioses.

Afortunadament Uldecona és un lloc que atesora una gran tradició en la seva Festa Major, com un dard llançat al cel des de la històrica Ermita de la Pietat, amb el miracle inicial de la pròpia creació de la imatge de la Mare de Déu.

La seva Festa Major, dic, està arrelada en la pròpia terra, que és la pell de la vila. Per aquí passaren i somniaren en els vostres bellíssims paratges, Alfons II, Pere II, Jaume I, Pere III, Alfons III, Jaume II i Alfons IV, en uns segles en que es va construir i enfortir Uldecona.

Més tard, Pere IV, Joan I, Martí I i Alfons V, deixaren pòsit en la vostra vila. També els Reis Catòlics, Carles I i Felip II, el qual us visità el 1556. Seria prolix, i em duria a caure en la temptació en què no vull relliscar, pregonar el que ja sabeu, insistir en la vostra història, des d'aquella primitiva Carta Poble de 1222, fins al vostre testimoni en els temps del Papa Luna, habitant de la veïna Peníscola.

Sis dels vostres joglars participaren en el gaudiós anunci del final del Cisma d'Occident, i Uldecona va ser testimoni d'importants Sínodes Diocesans, de convocatòries a Corts, ni més ni menys que el 1442, i del Parlament Català de 1349, convocat

per Pere el Cerimoniós, amb la curiosa nota que gràcies als crèdits que s'aprovaren a Uldecona es pogueren recuperar territoris sublevats a Sardenya, i de la conquesta de l'Alguer va nàixer aqueixa petjada catalana que continua encara en el vincle que suposa la conservació de l'idioma.

En la tasca de pregoner, he de felicitar-me i felicitar-vos per com han calat en l'entranya d'Uldecona, i en l'entranya de tota la vostra magnífica i plural comarca, les Festes de la Pietat, la vostra Festa Major. S'ha convertit en una celebració amb molts anys d'història, en la qual intervé tot el poble llançat al carrer conscient del fet d'ésser protagonista d'una ocasió que mostra la solidaritat, la sana alegria, el goig d'una societat laboriosa i moderna.

Un pregó ha de parlar i proclamar a tots els vents la bellesa. La bellesa de les vostres joves, de les dones d'Uldecona, amb tot aquest misteri i aquesta sensibilitat de la vostra terra. Ja m'he referit a la digna i jovenívola representació que ens presideix: les Pubilles i la Reina. La dona és la quinta essència de la felicitat, i en ella es resumeix aqueixa formosa i tremenda paraula que tantes suggerències comporta: el mot Amor.

Aquest vocable que han cantat els poetes, que han dibuixat expressivament els pintors, i que els escultors han acaronat amb els seus cisells. Una Festa com la vostra, que significa un compromís amb l'alegria, uneix la bellesa, i aquesta no pot trobar millor representació, junt a l'explosió magnífica dels vostres paisatges, que una bella dona. Una festa sempre és pau, i com a pau és amor. I com a amor és presència i essència de dona.

Entranya popular, acumulació de tradicions i d'història, bellesa en el paisatge i bellesa en la dona. ¿Què més pot demanar-se a sí mateixa una celebració festera per tal d'esdevenir plena? Fe, senzillament fe en allò

que ella mateixa significa. Certitud del seu propi paper dintre de la comunitat en que té lloc tal celebració.

Vosaltres teniu aqueixa fe. Aqueixa fe, amb majúscula, en el padrinatge de la Mare de Déu de la Pietat. I teniu, a més a més, la fe del futur, la fe del vostre treball, la fe de la vostra alegria. Aquest feix d'esperances i de convenciments que suposa tota convocatòria festera. I us dic, amics d'Ulldecona, que tots aquests ingredients d'una festa que mobilitza sanes alegries, totes aquestes notes característiques que he pregonat al davant vostre es resumeixen en una paraula: poesia.

Bellesa, tradició, entranya popular i fe no són sinó rostres bellament variats d'una font que batega en la vostra Festa, i aquesta font és la poesia. No hi ha festa que mereixi aquest nom, i tot el que significa, que no siga poètica. Poesia i paisatge, aquest és el vostre tresor. Poesia en la vida mateixa, en l'aire dels vostres carrers, en la gràcia de les vostres dones, en la laboriositat dels vostres homes. Aquesta poesia que no cal que es faça vers però que vibra i s'encén en la fulgència esperançada de cada dia: i és la més viva

encara durant aquestes Festes de la Mare de Déu de la Pietat.

El profund pensador que fou Ciceró va deixar expressat que «pàtria és aquell lloc on s'està bé». Però no és solament això. De qualsevol forma estareu d'acord amb mí que Ulldecona és una pàtria on s'està bé, és un lloc per a tots, en el qual no hi ha forasters, i sobretot en el temps de la Festa Major. És el moment d'obrir de bat a bat la vostra hospitalitat, la vostra solidaritat. I per això repartiu la vostra joia festera com un pa blanquíssim, com un vi preat.

Que arribe a tots els racons del món el significat últim de la vostra Festa, que no és un altre que la constatació del fet que sou una Vila viva, treballadora, que d'any a any deté el pas del quefer, mira cap enrera, no amb nostàlgia sinó sabent que cal fer camí des del tros ja caminant, obri el parèntesi de les seves Festes i després segueix avant en un retorn a la labor, al treball.

No és Ulldecona una ciutat d'ocis, sinó de treballs. I la Festa suposa aquest territori en què hom col·loca la perxa per tal d'arribar cada cop a més inabastables llunyanies. Una ocasió per agafar forces de futur i per

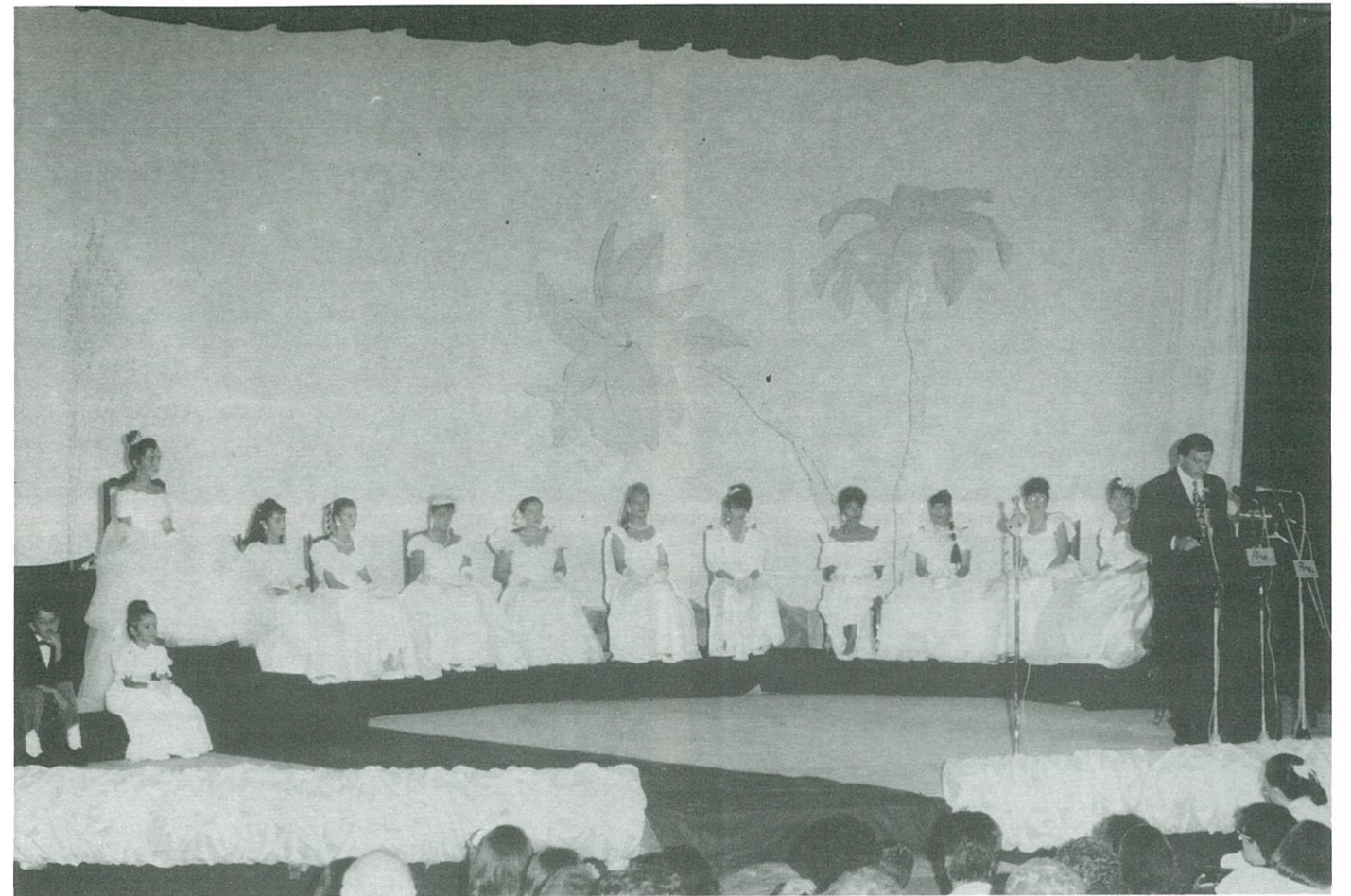
alegrar-se cada any per allò ja consumat.

He dit que no volia pregonar el que ja sabeu. Però no vull deixar en el tinter dues mencions singulars. Una, a la vostra Passió. L'altra a l'Orfeó. La Passió d'Ulldecona, amb més de trenta anys de tradició, s'ha col·locat en un lloc d'honor dins del panorama de les representacions passionals en tot l'Estat, que n'és molt ric. Aquests trenta anys llargs d'experiència han suposat un enfortiment de la Passió d'Ulldecona, que té un antecedent gloriós en el segle XVI, en aquella representació que es va fer en la vostra ciutat del Davallament de la Creu, el manuscrit del qual va ser trobat a l'Arxiu Parroquial.

La vostra afecció orfeonística no és menys important ni tradicional. En el vent enlairat per Clavé, a les acaballes del segle passat, foren molts els orfeons que es van crear a Catalunya. Ulldecona creà el seu, el qual va donar el primer concert públic en la plaça de l'Església. Molts han estat els avatars de l'Orfeó a través dels anys, però el ben cert és que un poble que no estima la música no troba la seva autèntica entranya. I Ulldecona estima la música, com estima la poesia. I potser aquesta és una bona ocasió per recordar aquells versos del vostre poeta Jaume Antich Doménech:

«Ulldecona és la nostra poncella,
no penséssim que al món vivim sols,
dirigim la mirada, a més d'ella,
als germans igualment catalans i
espanyols».

Vosaltres, amigues i amics d'Ulldecona, no us tanqueu en torres d'ivori, per més formoses que siguen, sinó que us heu obert sempre als altres. La vostra història s'ha escrit des de la solidaritat i des de l'hospitalitat. No heu donat mai l'esquena a les coses positives que venien de fora; les heu acollides amb generositat i bon tarannà. I això diu molt a favor del seny del vostre poble. Mirar més enllà, saber

trobar allò que enriqueix, vinga d'on vinga, alhora que hom sap guardar les tradicions i les pròpies característiques que les han creades a través del temps.

I anem a tancar el cercle clàssic de tot pregó. Hem parlat d'entranya popular, de tradicions, d'Història, de bellesa, de paisatge, de fe, i de poesia. Manca ara tancar el cercle, com us dic, parlant de la joventut. Joventut i bellesa són les notes fulgurants de la nostra Reina i les Pubilles. La joventut és sempre protagonista, encara que ho siga només per la seva condició de dard llançat cap al futur. La joventut és l'esperança, la joventut és la fe, la joventut és aqueixa etapa de la vida tan curta o tan llarga com siga l'ideal que la informe.

El vostre pregoner que -ai- va ja deixant de ser jove, sempre ha recordat allò que «la joventut és una malaltia que es cura amb els anys», i allò altre: «la joventut és una cosa massa important per que siga administrat pels joves».

Però la veritat és que la joven-

tut està allà on ha d'estar, i la seva millor representació en aquesta ocasió la formen les Pubilles i la Reina de les Festes. Fabiola, Maria del Carme, Bàrbara, Mariló, Núria, Maria Pilar, Marta, Remei, Glòria, Sònia, i aquella a la que entre totes i per votació popular heu elegit com a reina: Xènia Redondo Díaz.

Les Pubilles i la Reina són, a més a més, representació de la bellesa. I ja va escriure Cervantes que «es prerrogativa de la hermosura que siempre se la tenga respeto». Per tant, Xènia, us respectem com a reina i com a dona, per la vostra bellesa i per la vostra joventut, i us considere Reina no sols d'aquest moment sinó de sempre. Perquè sóc ben segur que dugueu Ulldecona i les seves Festes en el cor i, malgrat que no oblidareu mai el vostre regnat d'aquest any, amb corona o sense ella, sempre sereu Reina, igual de fervorosa, de la vostra ciutat, de la vostra terra i de les vostres Festes Majors.

Xènia, bellesa i joventut, dues vegades bellesa i dues vegades joventut. Teu és aquest acte, com teu és el regnat fester. Posem, doncs, les Festes als teus peus i que d'elles surti el millor de la nostra terra.

Pregonar una grata nova és tasca que es fa amb gran goig. Aquest ha estat el meu ofici d'avui: pregonar quelcom tan grat com unes festes populars, autèntiques, arrelades en l'entranya d'Ulldecona. Que la meua maldestra paraula no haja demanat l'interès que tots hem de tenir per aquestes celebracions dedicades a la Verge de la Pietat. Quede conclós el meu ofici d'aquesta ocasió, com correspon a la labor que generosament m'haveu encomanat.

«Per ordre de l'autoritat es fa saber per aquest pregó que queda proclamada la Festa Major en aquesta Vila d'Ulldecona, cosa que resta dita per a general coneixement i joia de propis i estranys». Que siga per a bé i que tinguem tots Pau i Alegria. Així siga. Moltes gràcies.

Cita amb el Teatre a Ulldecona

La població d'Ulldecona acull a partir del primer diumenge d'octubre la vuitena edició de les Jornades de Teatre, en la qual participen grups amateurs de tot Catalunya.

La mostra, organitzada pel Centre Cultural i Recreatiu amb el suport de l'Ajuntament d'Ulldecona i del Pla Cultural de l'Associació del Personal de la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona; recull en la seva programació -Tardor 1990- un ampli ventall d'estils de fer teatre. Des d'una obra musical, la clàssica comèdia de tresillo o el vodevil, fins al teatre costumbrista, melodramàtic o antimilitarista. Les representacions s'allargaran durant set diumenges consecutius fins al dia 18 de novembre amb l'actuació del grup de teatre del Centre Cultural i Recreatiu que presentarà l'obra de Vittorio Calvino "La Torre i el Galliner".

Les actuacions tindran lloc al Teatre Municipal a dos quarts de set de la tarda, puntualment. Els preus són populars, abonaments a 1.200 pessetes per a les set funcions i 250 pessetes el preu únic per a cada representació. Les localitats es podran comprar a les taquilles del teatre que romandran obertes al públic els diumenges de funció a partir de les sis de la tarda.

Ara fa vuit anys el Centre Cultural i Recreatiu amb l'ajut econòmic de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament d'Ulldecona va començar les primeres jornades de teatre amb el pretext de divulgar arreu les comarques de l'Ebre i Baix Maestrat la inquietud teatral que existia a la població. Temps després s'afegia a la iniciativa el Pla d'Acció Cultural de "La

Caixa". A partir de la tardor de 1985 les jornades s'han convertit en un certamen de solera pel fet de què la participació de grups amateurs procedeixen de tot el Principat. L'índex d'assistència d'espectadors ha augmentat any rera any, fet que consolida la mostra com una de les més importants, no competitives, de Catalunya.

Els Grups

Les VIII JORNADES DE TEATRE D'ULLDECONA comencen el diumenge dia 7 d'octubre amb l'espectacle "TEVYE, EL JUEU" de Pere Miró i Carner, una obra musical, versió catalana de "El violinista en el tejado" que presenta el GRUP TEATRAL DE CAPELLADES, sota la direcció de Pep Vallés. La interpretació, amb una quarantena d'actors, música, cants i balls, s'uneixen envoltats per l'escenografia, el vestuari i els llums.

La segona funció estarà a càrrec del GRUP CABUS TEATRE de LLEIDA que posa en escena quatre episodis de l'obra de Nicasí Camps "QUATRE NITS DE NUVIS... DE TRES" (14 d'octubre). Quatre històries ben diferents amb l'única pretensió de divertir al públic. Tant l'escenografia com la música és pròpia del grup, dirigits per Carles Labèrnia.

"L'HOTEL DELS GEMECS" (21 d'octubre) de Georges Feydeau és comèdia vodevilesca on la gelosia d'una dona casada porta tot un seguit d'embolics i confusions a una renglera de personatges. L'extens repartiment del GRUP ESCÈNIC DE NAVAS està dirigit per Josep Me Simó.

LA TEATRAL de Barcelona, secció de teatre de l'Associació del Personal de "La Caixa", presenta "QUAN ELS NÚVOLS CANVIEN DE NAS" (28 d'octubre) d'Eduard Criado. Es dona la circumstància que des de fa més de deu anys en el segon curs de Llengua Espanyola que s'imparteix a l'Institut de Llengües Estrangeres de la Universitat Internacional de Sofia, s'estudia i es representa "Cuando las nubes cambian de nariz". L'obra que veurem aquí és la versió catalana de Josep Lluís Chale, director del grup.

"MAGAZINE" (4 de novembre) és el teatre dins del teatre, el GRUP INDEPENDENT HIDRA de Terrassa, amb aquesta obra presenta escenes de grans obres i autors muntades expressament, que permet la pirueta de passar del teatre actual al clàssic, del psicològic al surrealista, sempre mantenint-nos en un nivell de màxima exigència en la qualitat. La direcció és de Lluís Montull.

"EL GENERAL TORNA A CASA" (11 de novembre) pel grup SCENA de Sabadell i dirigida per Carles Cabeza. Una comèdia àgil i amena on queda patent l'enfrontament generacional, vist des del prisma còmic, d'un dels actors que més ho ha sabut exterioritzar al cinema: Peter Ustinov.

La funció de cloenda amb el grup de teatre CENTRE CULTURAL I RECREATIU d'Ulldecona. "LA TORRE I EL GALLINER" (18 de novembre) és una comèdia de Vittorio Calvino, on el seu protagonista s'entesta, per damunt de tot en construir la "seva torre" sobre "el galliner" dels seus veïns. Una torre sòlida i gloriosa feta no de maons, sorra i suor, sinó de malsons, desesperança i solitud.

Homenatge

A Ulldecona, el dia 14 d'octubre les campanes tocaran al vol.

A l'Església Parroquial tindrà lloc l'Homenatge que l'Ajuntament i la Parròquia, en nom de tot el Poble, vol donar a tota la Gent Gran de la Vila que tinguin complits els 82 anys.

A les 12 del matí, començarem la missa, curteta i plena d'amor.

Si algú de vosaltres té dificultat en venir, buscarem un vehicle pel transport.

Les nostres pregàries i les nostres peticions seran l'expressió de l'agraïment d'un poble, que reconeix la donació que n'heu fet de les vostres vides, lluitant per les vostres llars i per la grandesa d'Ulldecona.

L'Església us farà un regal molt especial i eficaç: Un sagrament, la UNCIÓ.

Amb un paral·lelisme sorprenent la gràcia de Déu sobrevé a la vida.

Pel neixement venim al món, formant part de la nostra família; pel Baptisme, som constituïts Fills de Déu.

Els pares ens donen l'alimentació perquè tinguem vida; Jesús ens nodreix amb el seu propi Cos i Sang.

A l'adolescència ens fem adults; a la Confirmació rebem la plètor de la gràcia.

La fecunditat meravellosa constitueix una família; Jesús, pel matrimoni, fa sagrat l'amor dels esposos, i brolla la vida sobrenatural de l'Orde Sacerdotal.

Les medecines restauren la salut; les ferides causades pel pecat es curen per la confessió amb cor contrit.

I amb el sagrament de la Unció rebem la força per encoratjar-nos davant les càrregues pesades dels anys i de les malalties; és la RENAIXENÇA DE L'ESPERIT!

Vosaltres sou el tresor més gran que té la Parròquia. El gresol del dolor us purifica, cremant l'es-còria; aleshores apareix l'or net, mostrant la valua de la vostra personalitat.

Tan sols us demano que pregueu per la vostra estimada Ulldecona. Oferiu-vos com sacrifici incruent que s'immola. Els vostres sofriments oferts per tots nosaltres amb amor li roben el cor a Déu; són la clau que obre les portes de la salvació. No es poden perdre un fills que us han costat tantes llàgrimes; amb mirada de fe, esteu realitzant l'obra més portentosa.

Gràcies, per tot el que heu fet per nosaltres al llarg de tota la vida!

I, ara, a l'hora més gloriosa de la vostra existència, als ulls de Déu, gràcies per la vostra ofrena suprema, que corona la vostra existència!

Al final de la missa, l'excel·lentíssim Sr. Alcalde i el Sr. Rector amb el Sr. Vicari us donaran personalment el pergamí, record del nostre homenatge.

Després, si les forces us ho permeten, anirem a l'Orfeó on joiosament farem un petit piscolabis.

A alguns de vosaltres la manca de salut no us permetrà venir a la Festa. No us preocupeu; tan aviat com podrem, anirem a casa vostra a portar-vos el pergamí, homenatge del Poble; i, també, l'ajuda de Déu, amb el sagrament de la Unció, a tots els que ho vulgueu.

Si quan rebreu aquest Informatiu de l'Ajuntament, encara no ha vingut a visitar-vos a casa vostra el Sr. Rector o el Sr. Vicari, notifiqueu-ho a la Parròquia. Hem procurat recollir tots els vostres noms, però, de segur, que ens haurem deixat alguns al fer la llista; us preguem que ens disculpeu.

GLÒRIA I HONOR; a vosaltres que ens heu donat el do suprem, la vida!

GLÒRIA I HONOR, a vosaltres que ens heu donat tant d'amor!

UNA FORTA ABRAÇADA del poble d'Ulldecona, que us estima!

**VIII JORNADES DE TEATRE
TARDOR 1990**
Del 7 d'octubre al 18 de novembre

AL TEATRE MUNICIPAL
Diumenges • 6.30 tarda
ENTRADA: 250 PESSETES
ABONAMENT: 1.200 PESSETES

Sobre les Festes Majors de fa cent anys

Ja tornem a tenir al damunt, com cada any per aquestes dates, les Festes i celebracions pel nostre Sant Patró, Sant Lluç; aquell a qui segons diuen els vells, tan sols li resta "la legítima". (1). Ai, pobre Sant Lluç qui t'ha vist i qui et veu...?

Per tal de fer-ne cinc cèntims a les noves generacions, hem intentat cercar informació sobre les Festes Majors en la història de la nostra vila i donar-la a conèixer, per allò de saber quines han estat les nostres arrels i quina tradició ens envolta. Ens ha semblat força adient, cercar una data representativa i amb una xifra rodona per allò de poder comparar millor, i ho farem amb la dels "CENT ANYS". Quina data trobaríem millor que la de l'any 1890 ¡Cent anys enrera!...

Tirem la vista un segle enrera i anem a conèixer quin era el muntatge que es feien els nostres besavis, per tal de celebrar les seves "FESTES MAJORS I FIRES" en honor del seu Sant Patró Sant Lluç. Ho sabrem mitjançant el programa Oficial de Festes tal i com figura al Llibre d'Actes (en endavant LL.A.) en la seva Sessió d'11-10-1890, Pàg. 24. Som-hi!:

PROGRAMA DE FESTES 1890

Día 17 – Al Mediodía, un vuelo general de campanas comunicará las fiestas, recorriendo al anochecer las calles de la población con igual fin la música que dirige el vecino D. José Adell Roselló.

Día 18 – Al amanecer la meritada música recorrerá nuevamente las calles de la población tocando alegres dianas, por la tarde se ejecutarán carreras de niños y hombres en la calle Mayor, y en la carretera de Tortosa de toda clase de caballería adjudicándose en unas y otras varios premios; y por la noche baile público en el edificio del Ayuntamiento.

Día 19 – Primer día de feria. Diana por la misma música al amanecer igual forma que el día anterior.

Días 20, 21 y 22 – Ferias de ganados y objetos de todas clases que tanto concurso y animación han alcanzado en los años anteriores y por las noches bailes de sociedad en obsequio a los forasteros."

D'aquest programa s'imprimiren dos-cents "carteles-prospectos" que foren enviats als Alcaldes de les poblacions veïnes.

Com a despeses d'aquestes festivitats l'Ajuntament satisfaria la quantitat de 104'62 pessetes i també de 144 pessetes més, que es liquidarien al "Director de la Música" D. José Adell Roselló, per als músics pels tocs de diana, balls i altres, en les referides festes. (LL.A. Sessió 25-10-1890. Pàg. 25).

Aquestes dades poden tenir un interès especial per a la Banda

Festes de la «Vuitada de Corpus» de l'any 1896. Plaça Major d'Ulldecona. Acte de realitzar les famoses «cortesies», que consistia en agenollar-se i aixecar-se, amb les peanyes tres vegades, davant del Santíssim. (Foto propietat família Gonçal Yvars)

Local de Música, pel que respecta a l'existència formal d'una "Música, per aquelles dates, així com per a conèixer qui era la persona que exercia com a Mestre-Director.

Si analitzem a fons aquesta programació, notarem que no es fa al·lusió a cap acte religiós ni litúrgic. Això per què seria?... Sembla ser que per aquelles dates el clergat local no anava massa ben coordinat amb el Consistori concretament amb l'Alcalde Ramón Adell Lacruz. (2). El problema sembla estar amb els balls d'Orquestra. (Seria per allò de si un s'arrablava massa a la parella??... Així consta al LL. A. de l'Arxiu Municipal:

"En atención a que por la Autoridad eclesiástica no se consiente que el Ayuntamiento solemnice los cultos religiosos dedicados al Santo Patrón con la Orquesta, como aparece de las comunicaciones obrantes en el Archivo municipal, por unanimidad se acuerda **no tomar parte en los actos religiosos** de aquel día." (sessió de 7-10-1888).

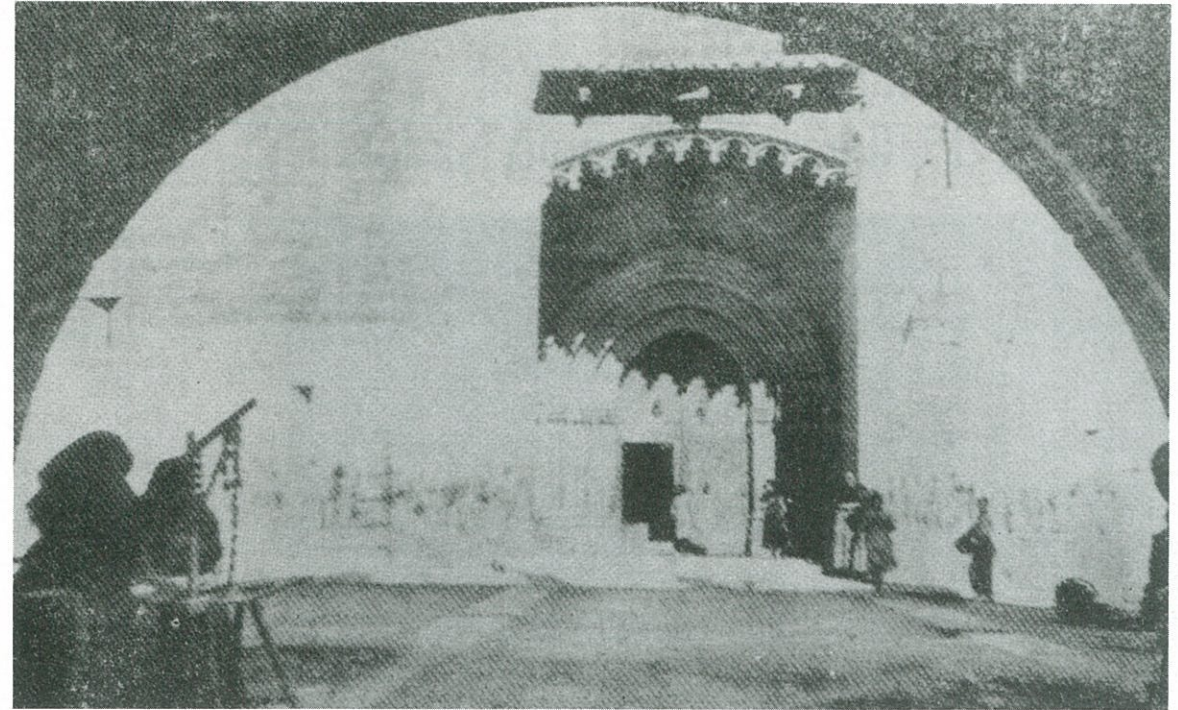
L'any següent, per les mateixes dates, continuava dient: "Considerando que el Ayuntamiento, si bien a su pesar, sigue separado del clero por las causas que por enojosas se omiten en esta acta, y ser ya harto públicas, acuerda **abstenerse de intervenir en los actos religiosos** en el día del Santo Patrón San Lucas".

Un dels actes o activitats principals de les Festes de Sant Lluç eren les anomenades "Ferias de ganados y objetos de todas clases", les quals sembla ser que ara, cent anys després, per a l'any vinent 1991, es volen fer revifar i potenciar. Desitgem que la cosa agafi l'empenta que va tenir en altres temps. Anecdòtic resulta sobre aquestes Fires que venim parlant, el que ara passem a exposar-vos tal i com figura al LL. A. Sessió de l'11-6-1892:

– "Se acuerda la **subasta del cordero** que se manifestó a esta alcaldía encontrado en la feria de S. Lucas del pasado año, cuyo dueño no se ha podido encontrar, sin embargo de haberse anunciado por varios pregones en la localidad y en el Boletín Oficial de la Provincia". En aquell temps, la honradesa i la integritat arribava fins extrems tals, que els objectes o coses perdudes, com hem pogut veure, s'anunciaven fins i tot al B.O. de la Província i tractant-se d'un animal, se l'alimentava més de nou mesos... agafem exemple!...

Això que hem vist, és el que respecta a les Festes Majors i Fires per Sant Lluç, però ja que la cosa va de festes, no ens resistim a la temptació d'incloure aquí les despeses que amb motiu de la festivitat de La Verge, Ntra. Senyora de la Pietat tingueren lloc aquest mateix any 1890 (LL. A. Sessió de l'11-10-1890 Pàg. 23). Anem a veure-les:

"-436 Ptas. importe de los gastos ocurridos con motivo de la festividad celebrada a la Patrona de esta villa la Virgen de la Piedad en su hermitorio el día 14 de septiembre último y **raciones de pan,**

Mercat davant l'Església

carne y arroz distribuidas entre los pobres y demás".

Com podem comprovar, ara fa un segle, ja se celebrava una mena de "diada de l'Ermite" i ja es repartia, pa, carn i també el típic arròs. Un any abans, l'any 1889 també es menciona el pa, la carn i l'arròs, amb l'afegit "como en años anteriores" (LL. A. Sessió 31-8-1889) és a dir que aquesta tradició ja ve de lluny i queda demostrat que és més que centenària. Ah! una cosa... l'arròs seria en "paella" o seria en "casolà"?... Això és una cosa que no hem pogut esbrinar!...

Sobre el ball típic, o "Xim-Xim" o "Jota de Catalunya", com vulgueu dir-li; encara que els balls més lluïts es feien per la "Vuitada del Corpus", o festa del Poble, (3); també hem trobat referències de fer-se per Sant Lluç:

Així l'any 1888 – "Por la noche de aquel día el baile clásico del país".

I l'any 1889 – "y al anochecer baile público al estilo del país en la Plaza de la Constitución".

Pel que respecta als bous, i ja per concloure, unes altres dades que hem considerat força curioses han estat:

– La "**corrida de un toro de cuerda**" por las calles de la población en la víspera del día del Santo y sacrificarlo por la tarde de dicho día según **inveterada costumbre**. Al día siguiente se harán carreras de toda clase de caballerías y al anochecer baile público al estilo del país en la plaza de la Constitución" (LL. A. Sessió del 12-10-1889).

– "Siguiendo las **tradicionales costumbres** de esta villa, en los días diez y seis y diez y siete víspera de San Lucas se correrá un toro por las calles de la población, sacrificándolo en la tarde del diecisiete para la venta pública" (LL. A. Sessió del 7-10-1888).

– "Considerando que dados los gustos, ninguna diversión atraía tanta gente como las corridas de novillos, se acuerda contratar dos **corridas de novillos** para los días 19 y 20 del próximo mes de octubre, para correrse en la plaza desde las tres de la tarde". (LL. A. Sessió del 29-8-1891).

– I també: "Se acordó **correr un toro por las calles** de la población, durante dos días, que serían el 16 y 17 de octubre, costeado con fondos de la suscripción que se abriría al efecto y para el probable caso de que éste no alcanzara a cubrir todo el valor, se pagará el remanente de fondos municipales. Los días 19 y 20 se celebrarán corridas de novillos en la plaza de la Constitución." (LL. A. Sessió del 18-9-1892).

Sobre aquest últim tema, i ja no ho fem més llarg, us contarem allò que ens digué el Sr. Gonçal Ivars i Meseguer (4) "Llavors feien els bous per tot el poble, per tot el que era el recinte amurallat. Tot es tancava, a la Mera ho tancaven, a l'altra mera igual i pels carrerons aquells era molt perillós, ara que tenien tots la precaució de deixar moltes portes obertes i també de posar cordes als balcons per a que s'enfilessin la gent. Sempre hi havien desgràcies, per una cosa, pels carrerons. Al tombar un cantó, a vegades corrents, et podies trobar el bou de cara."

Esperem i desitgem que aquests petits apunts, puguin contribuir a conèixer-nos un xic més a nosaltres mateixos i a retrobar-nos amb les nostres ancestrals costums i tradicions. En definitiva, simplement es tracta de poder aprofundir en les nostres arrels. I de donar a conèixer unes tradicions tan nostres, que ja formen part de la nostra personalitat.

F. Itarte

NOTES

(1) L'any 1964, essent Alcalde Ramón Forcadell, "Con espíritu de admiración a nuestras tradiciones, decidimos, por motivos lógicos, de época estival, de ambiente y de devoción, trasladar las Fiestas Mayores de nuestra amada Villa de Ulldecona, que siempre se celebraron en honor a nuestro Patrón San Lucas, a la Festividad de nuestra excelsa Patrona la Virgen de la Piedad" Vegeu Rev. Ulldecona núm. 1, Sepbre. 1964, Pàg. 7.

(2) Fou alcalde de la vila l'any 1882 i 1883 i desde 1886 a 1890. Aquest Alcalde passarà a la Història local per ser qui manà enderrocar la Torre Octogonal del carrer Sant Lluç. Els ànims de tensió entre el Clergat i el Consistori Local es suavitzarien amb el següent Alcalde i Diputat Provincial L. Florestane Reverter Tallada (Alcalde desde 1891 a 1893)

(3) Vegeu el Butlletí del C.C.R. núm. 12 de maig-juny 1984, Pàg. 5.

(4) Entrevista efectuada el 9 d'octubre de l'any passat, per membres del Centre Cultural i Recreatiu, quan el Sr. Gonçal Yvars comptava amb 88 anys i publicada al Butlletí del C.C.R. n.ºs. 45, 46 i 47.

Peu de fotos:

Festes de la "Vuitada de Corpus" de l'any 1896. Plaça Major d'Ulldecona. Acte de realitzar les famoses "cortesies", que consistia en agenollar-se i aixecar-se, amb les peanyes tres vegades, davant del Santíssim. (Foto propietat família Gonçal Yvars).